

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 561/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. júla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12 Co 45/2015 z 29. októbra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. februára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom [REDACTED], ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 12 Co 45/2015 z 29. októbra 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol účastníkom konania vedeného Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 25 C 161/2014 o zaplatenie peňažného plnenia s príslušenstvom v procesnom postavení žalovaného. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 25 C 161/2014 z 18. decembra 2014 uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobkyni peňažné plnenie spolu s príslušenstvom a taktiež ho zaviazal nahradiť žalobkyni trovy konania. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 12 Co 45/2015 z 29. októbra 2015 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania.

Sťažovateľ považuje rozsudky všeobecných súdov v jeho právnej veci za „neodôvodnené a arbitrárne“, keďže „prvostupňový a druhostupňový súd vec nesprávne právne posúdili. Nedostatočne zistili skutkový stav a na základe vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súdny prvý a druhý stupeň taktiež nesprávne vec právne posúdili tým, že nepoužili správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistili skutkový stav“.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„... medzi nebohým otcom žalobkyne [REDAKOVANÉ] a sťažovateľom bola dňa 01. 10. 2012 uzatvorená písomná zmluva o dielo, ktorej predmetom boli práce na stavbe [REDAKOVANÉ], pričom cena za dielo bola dohodnutá na pevnú sumu 5.000 EUR.

V súvislosti s touto zmluvou otec navrhovateľky vystavil odporcovi faktúru č. 01-2012 zo dňa 03. 11. 2012, znejúcu na sumu 1.024 EUR, uhradená dňa 6. 11. 2012, faktúru č. 02-2012 zo dňa 3. 12. 2012, znejúcu na sumu 2.200 EUR, uhradená dňa 10. 12. 2012, a

faktúru č. 03-2012 zo dňa 26. 12. 2012, znejúcu na sumu 1.800 EUR, uhradená dňa 31. 12. 2012, čím bola zo strany sťažovateľa uhradená cena za dielo v zmysle zmluvy o dielo zo dňa 01. 10. 2012, na čo prvostupňový a druhostupňový súd vôbec neprihliadli, čím pochybili.

V zmysle čl. V. zmluvy o dielo zo dňa 1. 10. 2012 bola medzi otcom žalobkyne [REDACTED] a sťažovateľom dohodnutá splatnosť ceny za dielo a to do 3 dní po uhradení faktúry sťažovateľa na jeho účet fakturovanej spoločnosti [REDACTED], pre ktorú bol sťažovateľ dodávateľom, s čím otec žalobkyne súhlasil... a potvrdil to svojim podpisom aj na zmluve o dielo zo dňa 01. 10. 2012...

Keďže v danom prípade predmetná zmluva o dielo neobsahovala ustanovenie, že sa môže meniť alebo zrušiť iba dohodou strán v písomnej forme, má sťažovateľ za to, že písomne dohodnutý zmluvný vzťah sa v súlade s § 272 ods. 2 Obchodného zákonníka zmenil ústne, pričom po celý čas išlo o jeden a ten istý predmet zmluvy a to výkon práce na stavbe [REDACTED] za rovnaké obdobie a to od mesiaca október do mesiaca december 2012.

Aj faktúra č. 04-2012, znejúca na sumu 1.856 EUR, zo dňa 31. 12. 2012, sa týkala výkonu práce na stavbe [REDACTED] za uvedené obdobie. Nárok na prípadné vyplatenie sumy 1.856 EUR bol iba v tom prípade, ak by sťažovateľovi - objednávateľovi prišli peniaze na účet od spoločnosti [REDACTED], s čím nebohý otec žalobkyne súhlasil...

[REDACTED] za života ani raz nepýtal peniaze z faktúry č. 04-2012, pretože mu bola vyplatená písomne zmluvne dohodnutá suma 5.000 EUR, a súhlasil s tým, že mu aj prípadne ďalšie peniaze v danej sume budú vyplatené až po úhrade faktúry sťažovateľa fakturujúcom spoločnosti [REDACTED].

Nebohý otec žalobkyne v čase, keď sa so sťažovateľom dohodli na prípadnej zmene ceny za dielo o sumu 1.856 EUR vedel, že spoločnosť [REDACTED] má problémy s vyplácaním a to aj voči sťažovateľovi, čím sa neskôr dňom 21. 10. 2013 dostala do reštrukturalizácie, a preto súhlasil s tým, tak ako to súhlasil aj pri uzatvorení zmluvy o dielo dňa 01. 10. 2012, že mu sťažovateľ túto faktúru zaplatí až, keď skutočne dôjdu peniaze na účet sťažovateľa...

Zároveň sťažovateľ vo svojej svedeckej výpovedi uviedol, že mali dohodu, že ak by peniaze od firmy nedošli, bolo by potrebné faktúru zrušiť alebo stornovať alebo ak by prišla

nižšia čiastka, vyplatila by sa len časť, na čo už súd prvého stupňa a druhého stupňa taktiež nesprávne neprihliadli.“

Podľa názoru sťažovateľa «záver súdu že „uhradením faktúry čiastočne vo výške 300 EUR dňa 19. 06. 2013 mal za to, že sťažovateľ uznal aj zvyšok dlhu, keďže tak možno usudzovať práve z príjmového pokladničného dokladu zo dňa 19. 06. 2013, keďže sám žalovaný uviedol, že účel je úhrada faktúry 4/2012“, je nesprávny.

Sťažovateľ nikdy neuznal dlh voči otcovi žalobkyne a nebolo to ani dňa 19. 06. 2013. Peniaze jej dal len kvôli pohrebu jej otca, ktorý zomrel dňa 16. 06. 2013, a s ktorým mal dobré vzťahy. Ani príjmový pokladničný doklad, ktorý vystavuje, ten, čo prijíma peniaze a ktorý nevystavoval sťažovateľ, nezakladá uznanie dlhu a neznamená, že ním možno usudzovať, že plnením sťažovateľ uznal aj zvyšok záväzku...

Sťažovateľ nemohol uznať záväzok, pretože tento nebol ani splatný, resp. je nedôvodný, keďže nemá vyplatené peniaze od spoločnosti [REDACTED]

Sťažovateľ má za to, že žalobkyňi nevznikol ani nárok na úroky z omeškania zo žalovanej sumy, keďže tieto neboli ani predmetom dedenia v dedičskom konaní po nebohom [REDACTED]. Žalobkyňa nadobudla iba pohľadávku vo výške istiny 1.856 EUR až dňom 28. 12. 2013 a to právoplatnosťou osvedčenia o dedičstve v konaní vedenom pod sp. zn. 35 D/656/2013, čím nebola vecne legitimovaná na podanie žaloby ohľadne úrokov z omeškania, na čo súdy prvého a druhého stupňa neprihliadli a ktoré jej prisúdili úrok z omeškania odo dňa 15. 01. 2013.»

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ uvádza:

„... súd druhého stupňa pochybil, ak vyslovil, že dojednanie o splatnosti je neplatné pre rozpor s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka z toho dôvodu, že sa prieči dobrým mravom. To, že podnikateľský sektor v Slovenskej republike nefunguje, je všeobecne známe a dokladoval to aj z vlastnej skúsenosti sťažovateľ, a preto takýto záver súdu druhého stupňa je veľmi nespravodlivý...“ a „priznanie trov prvostupňového a druhostupňového konania žalobkyňi považuje sťažovateľ vzhľadom na vyššie uvedené za nedôvodné a nesprávne“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo [redacted]... vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo pokojne užívať majetok podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 12 Co/45/2015-108, zo dňa 29. 10. 2015, porušené bolo.

Rozsudok Krajského súdu v Prešove, č. k. 12 Co/45/2015-108, zo dňa 29. 10. 2015, sa zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť [redacted]... trovy konania (trovy právneho zastúpenia - § 13a ods. 1 písm. a) a c) v spojení s ustanovením § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov - 2 x 71,37 EUR + § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov - 2 x 8,58 EUR) v sume 159,90 EUR do 15 dní od doručenia rozhodnutia na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Ústavný súd považuje za potrebné z hľadiska limitov ústavnej kontroly rozhodnutí všeobecných súdov poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov

viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým vtedy, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to,

aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Ústavný súd poukazuje tiež na to, že čl. 46 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Z už uvedeného (pozri najmä časť I tohto uznesenia) vyplýva, že podľa tvrdenia sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru malo dôjsť napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa (okresný súd svojím rozsudkom zaviazal sťažovateľa na zaplatenie peňažného plnenia spolu s príslušenstvom, pričom žalobkyni priznal voči sťažovateľovi právo na náhradu trov konania) a ktorým zároveň krajský súd priznal žalobkyni proti sťažovateľovi náhradu trov odvolacieho konania.

V súvislosti s námietkami sťažovateľa ústavný súd považoval za potrebné poukázať na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, v ktorej sa okrem iného uvádza:

„Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O. s. p.) a k tomu dodáva:

Okresný súd rozhodol o nároku žalobkyne z uzavretej zmluvy o dielo, kde faktúra č. 04-2012 na sumu 1.856,- eur nebola zaplatená v lehote splatnosti 14. 1. 2013 v celej výške a dlh predstavuje 1.556,- eur. Podľa osvedčenia o dedičstve nebohý ██████████ mal pohľadávku voči ██████████, ktorú v dedičskom konaní nadobudla žalobkyňa. Žalovaný sa bránil povinnosti zaplatiť zostatok dlhu 1.556,- eur s poukazom na to, že podľa uzavretej zmluvy o dielo z 1. 10. 2012 zhotoviteľ - ██████████ súhlasí s tým, že cena diela za predmet zmluvy bude vyplatená po uhradení faktúry - na účet objednávateľa. Jedná sa o určitú odkladaciu podmienku, na základe ktorej objednávateľovi ██████████ vznikla povinnosť preplácať cenu diela až po tom, čo odberateľ objednávateľa ██████████,

v danom prípade [REDACTED], zaplatí za vykonané práce na stavbe Formačno-pastoračný dom.

Zmluvný vzťah právneho predchodcu žalobkyne a žalovaného bol zmluvou o dielo podľa § 536 ods. 1 a násl. Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb., pričom zmluvou o dielo sa zaväzuje zhotoviteľ vykonať určité dielo a objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť cenu za jeho vykonanie. Podľa § 546 ods. 1 Obchodného zákonníka objednávateľ je povinný zhotoviteľovi zaplatiť cenu dohodnutú v zmluve alebo určenú spôsobom určeným v zmluve, pričom podľa § 554 ods. 1 Obchodného zákonníka zhotoviteľ splní svoju povinnosť vykonať dielo jeho riadnym ukončením a odovzdaním predmetu diela objednávateľovi v dohodnutom mieste.

Žalovaný nerozporoval to, aby dielo nebolo riadne vykonané a nebolo odovzdané otcom žalobkyne, ale spochybňoval oprávnenie žalobkyne požadovať zaplatiť cenu diela, ak podľa dohody má dôjsť k zaplateniu až vtedy, keď odberateľ žalovaného ako objednávateľa zaplatí objednávateľovi. Ak zhotoviteľ dielo riadne dokončil, potom zhotoviteľovi vzniklo právo na zaplatenie ceny diela podľa dohody, kde odkladaciu podmienku až zaplatí objednávateľ žalovaného - vznikne žalovanému zaplatiť cenu diela je podmienkou, ktorá sa prieči dobrým mravom a je podľa § 39 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. neplatná. Ak je platenie viazané na platbu tretej osoby a vznikne situácia, že tretia osoba objednávateľovi nezaplatí, nenastane potom nikdy splatnosť ceny diela a nemôže byť vymáhateľná. Nastane tak stav, že aj keď objednávateľ - žalovaný prijal od zhotoviteľa právneho predchodcu žalobkyne plnenie, nebude mať povinnosť za dielo zaplatiť. Takéto dojednanie je v rozpore so zákonom, a to konkrétne s § 39 Občianskeho zákonníka, že neplatný právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo obchádza zákonu alebo sa prieči dobrým mravom. Preto rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne, pokiaľ zaviazal žalovaného na zaplatenie zvyšku ceny diela. Krajský súd preto potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne, pokiaľ je žalovaný ako objednávateľ zviazaný k povinnosti zaplatiť zvyšok dohodnutej ceny diela.

Krajský súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa aj vo výroku o náhrade trov konania, pretože boli vypočítané správne v súlade s § 142 ods. 1 O. s. p. Neúspešný žalovaný má povinnosť nahradiť žalobkyňu, ako úspešnému účastníkovi, trovy konania. “

Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 250/09).

V nadväznosti na uvedené východisko ústavný súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa sp. zn. 25 C 161/2014 z 18. decembra 2014, v ktorej sa uvádza:

«Právny predchodca žalobkyne uzatvoril so žalovaným dňa 01. 10. 2012 zmluvu o dielo, pričom cena diela bola dohodnutá na 5 000 Eur. Predmetom zmluvy boli výkony práce na stavbe formačno-pastoračného domu v mesiacoch október až december 2012. Právny predchodca žalobkyne, ██████████, na základe tejto zmluvy o dielo a ním vykonaných prác vystavil žalobcovi faktúry č. 1/2012, 2/2012, 3/2012 a 4/2012. Faktúra č. 1/2012 bola z 03. 11. 2012 na sumu 1 024 Eur, faktúra 2/2012 bola z 03. 12. 2012 na sumu 2 220 Eur, faktúra 3/2012 bola z 29. 12. 2012 na 1 800 Eur a na základe týchto faktúr žalobca vystavil príjmový pokladničný doklad na faktúru č. 1/2012 dňa 06. 11. 2012, na faktúru č. 2/2012 dňa 10. 12. 2012 a na faktúru č. 3/2012 dňa 31. 12. 2012. Dňa 31. 12. 2012 bola vystavená faktúra č. 4/2012 so splatnosťou 14. 01. 2013. Rovnaký príjmový pokladničný doklad ako na predchádzajúcich faktúrach bol vystavený aj na faktúru č. 4/2012 dňa 19. 06. 2013 a bolo uhradených 300 Eur. Iná suma z tejto faktúry uhradená nebola.

Dňa 16. 06. 2013 právny predchodca žalobkyne zomrel a na tunajšom súde prebehlo dedičské konanie pod spisovou značkou 35 D 656/2013. Osvedčením o dedičstve č. 35 D 656/2013-54 zo dňa 09. 12. 2013 boli spísané aktíva a pasíva dedičstva a taktiež bola uzatvorená dedičská dohoda, na základe ktorej prihlásenú pohľadávku poručiteľa voči žalovanému v žalovanej sume nadobudla žalobkyňa. Osvedčenie o dedičstve nadobudlo účinky právoplatného uznesenia o dedičstve dňa 28. 12. 2013.

Žalobkyňa vyzývala žalovaného ústne ako aj písomne na úhradu predmetnej faktúry ešte počas života svojho otca, čo robil aj sám porúčiteľ, avšak žalovaný uhradil po smrti porúčiteľa len 300 Eur.

Žalovaný, tak vo svojich ústnych ako aj písomných vyjadreniach uviedol, že nikdy nepopieral, že porúčiteľom práce vykonávané boli, porúčiteľ tieto riadne vykonal. S porúčiteľom mal však údajne dohodu, že predmetné práce uhradí až po tom, ako budú jemu uhradené platby od hlavného objednávateľa. Tieto mu však ani do podania žaloby uhradené neboli. Žalovaný ďalej tvrdil a túto skutočnosť aj preukázal, že svoju pohľadávku voči hlavnému objednávateľovi, spoločnosti [REDAKOVANÉ], prihlásil v reštrukturalizácii dlžníka č. 1 R 10/2013. Žalovaný si voči tejto spoločnosti uplatnil pohľadávku vo výške 7 168,80 Eur. Žalovaný sa pri svojej obrane odvolával na článok 5 zmluvy, ktorý uvádza, že „zhotoviteľ bude prevedené práce fakturovať po ukončení zmluvných prác, ktorých cenu diela sa objednávateľ zaväzuje zaplatiť po uhradení faktúry do 3 dní na účet objednávateľa. Zhotoviteľ súhlasí s tým, že mu cena za predmetné zmluvy bude vyplatená po uhradení faktúry - na účet objednávateľa“. Sám žalovaný zároveň uviedol, že z predmetnej zmluvy o dielo bola vyplatená dohodnutá zmluvná cena.»

V ďalšej časti odôvodnenia rozsudku sp. zn. 25 C 161/2014 z 18. decembra 2014 okresný súd formuluje svoje právne závery takto:

„V predmetnom konaní mal súd za nepochybne preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobkyne a žalovaným bol právny vzťah vzniknutý na základe zmluvy o dielo. Keďže obaja účastníci zmluvy vystupovali ako podnikateľské subjekty, zmluva o dielo sa spravovala Obchodným zákonníkom. Pôvodne bol tento právny vzťah na základe písomnej zmluvy o dielo zo dňa 01. 10. 2012. Po vykonaní dohodnutých prác za dohodnutú sumu však medzi účastníkmi vznikla ďalšia zmluva o dielo - ústna, na základe ktorej zhotoviteľ, právny predchodca žalobkyne, vykonal ďalšie práce apo ich uskutočnení a odovzdaní vyfakturoval dohodnutú cenu objednávateľovi, teda žalovanému. Tento prevzal predmetné vykonané práce, vystavenú faktúru však v určenej dobe splatnosti neuhradil. Po tom, ako porúčiteľ zomrel, jeho pohľadávka, ktorú mal voči žalovanému, prešla v dedičskom konaní na žalobkyňu, o čom svedčí osvedčenie v rámci dedičského konania po porúčiteľovi. Následne žalobkyňa vyzývala žalovaného na úhradu nezaplatenej časti faktúry. Tento tak do podania

žaloby neurobil. Dňa 19. 06. 2013 uhradil žalovaný žalobkyni časť z predmetnej faktúry a úhradu časti si dal potvrdiť na príjmový pokladničný doklad, na rovnaký, aký vystavoval poručiteľovi pri uhrádzaní predchádzajúcich faktúr z písomnej zmluvy o dielo. Ako účel v príjmovom a výdavkovom pokladničnom doklade je uvedená faktúra 04/2012, teda tá faktúra, ktorej nezaplatenú časť si žalobkyňa uplatňuje v tomto konaní. Súd teda vychádzal z toho, že z ústnej zmluvy o dielo boli vykonané a odovzdané práce právnym predchodcom žalobkyne. Žalovaný ich však neuhradil úplne. Uhradením faktúry čiastočne vo výške 300 Eur dňa 19. 06. 2013 však mal súd za to, že žalovaný uznal aj zvyšok dlhu, keďže tak možno usudzovať práve z príjmového pokladničného dokladu zo dňa 19. 06. 2013, keďže sám žalovaný uviedol, že účel je úhrada faktúry 4/2012. Žalovaný tvrdil, že aj v zmluve o dielo, ktorú uzatvárali s poručiteľom ústne, malo byť dohodnuté, že mu predmetnú faktúru uhradí až po tom, čo mu uhradí finančné prostriedky hlavný objednávateľ, avšak tieto skutočnosti sa mu preukázať nepodarilo. Poukazoval na článok 5 písomnej zmluvy. Súd však znenie tohto článku zmluvy nepovažoval v prvom rade za určité, z ktorého by bola zrejماً táto dohoda a po druhé, ako súd uviedol, táto zmluva o dielo bola zavŕšená uskutočnením a odovzdaním prác a vyplatením príslušnej sumy za dielo. Následne však bola podľa súdu uzatvorená ústna zmluva o dielo, ktorá sa týkala vykonania ďalších prác. Vzhľadom teda na skutočnosti uvedené vyššie a predovšetkým na uznanie záväzku čiastočnou úhradou zo strany žalovaného, mal súd za to, že žaloba je v celom rozsahu dôvodná, a teda priznal žalobkyni ňou uplatnenú sumu...

Kedže faktúra 4/2012 bola splatná 14. 01. 2013, od 15. 01. 2013 sa žalovaný dostal do omeškania, a to z celej sumy. Do úhrady časti predmetnej sumy dňa 19. 06. 2013 bol žalovaný v omeškani s celou sumou a súd žalobkyni priznal aj úroky z omeškania v zákonnej výške 8,75 % ročne. Od 20. 06. 2013 bol žalovaný v omeškani so zaplacením sumy 1 556 Eur, a teda súd priznal žalobkyni ňou uplatnený úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne až do zaplatenia.

Vo vzťahu k otázke náhrady trov konania okresný súd v rozsudku sp. zn. 25 C 161/2014 z 18. decembra 2014 uvádza:

„Žalobkyňa bola v konaní úspešná, súd jej teda priznal aj náhradu trov konania, pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v súlade s podľa § 10 ods. 1, § 13a, § 16 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách

advokátov za poskytovanie právnych služieb, a to za 3 úkony právnej pomoci (prevzatie a príprava právneho zastúpenia, 2x účasť na pojednávaní pred Okresným súdom Prešov) a taktiež 2x polovičná odmena za ďalšie porady s klientom dňa 30. 10. 2014 a 17. 12. 2014. Sadzba za jeden úkon predstavuje 71,37 Eur. Spolu tak odmena predstavuje 285,48 Eur. Súd taktiež žalobkyni priznal režijný paušál 5x 8,04 Eur, spolu 40,20 Eur. Celkové trovy právneho zastúpenia tak boli 325,68 Eur, Súd nepriznal žalobkyni náhradu trov právneho zastúpenia za úkon vyjadrenie na uznesenie a výzvu súdu, keďže nešlo o podanie vo veci samej a taktiež ani vyjadrenie vo veci - úprava petitu, keďže toto vyjadrenie predniesol právny zástupca priamo na pojednávaní. Žalobkyni bola priznaná aj náhrada iných trov konania, pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 93 Eur. V súlade s § 149 ods. 1 O. s. p. je žalovaný povinný zaplatiť trovy právneho zastúpenia žalobkyni na účet jej právneho zástupcu.“

Ústavný súd konštatuje, že skutkový stav ustálený okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 161/2014, s ktorým sa stotožnil v napadnutom rozsudku aj krajský súd, vychádza z objektívnych postupov okresného súdu a ich uplatnenia v súlade s procesnými predpismi, a preto považuje skutkové závery, ku ktorým dospel okresný súd v označenom rozsudku, z ústavného hľadiska za akceptovateľné.

Vychádzajúc predovšetkým z citovaných častí napadnutého rozsudku, ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v ňom ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s odvolaním sťažovateľa, s ktorého argumentáciou sa nestotožnil, a preto odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny. Napadnutý rozsudok krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnený a ani za arbitrárny, t. j. taký, ktorý by bol založený na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení Obchodného zákonníka (vo vzťahu k posúdeniu právnych vzťahov zmluvných strán v súvislosti s uzatvorenou zmluvou o dielo, ako aj vo vzťahu k otázke príslušenstva uplatnenej pohľadávky), Občianskeho zákonníka (vo vzťahu k otázke neplatnosti právneho úkonu priečiaceho sa dobrým mravom) a Občianskeho súdneho poriadku (vo vzťahu k otázke náhrady trov konania). Ústavný súd preto považuje spôsob interpretácie a aplikácie

uvedených právnych predpisov za ústavne konformný a nesignalizujúci porušenie sťažovateľom označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru.

Na tomto základe ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd konštatuje, že ich porušenie sťažovateľ namieta v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci nemohlo dôjsť ani k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ústavný súd preto aj túto časť sťažnosti odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júla 2016